

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/2080,**25. oktoober 2022,****millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1350, millega antakse Leedu Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Leedu 7. augusti 2020. aasta taotluse alusel andis nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1350 ⁽²⁾ Leedule finantsabi laenuna, mille maksimaalne summa on 602 310 000 eurot ja maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg 15 aastat ning mis on kättesaadav 18 kuu jooksul, et täiendada Leedu riiklikke jõupingutusi leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.
- (2) Leedu pidi laenu kasutama selleks, et rahastada lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, nagu on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1350 artiklis 3.
- (3) Lähtuvalt Leedu 11. märtsi 2021 teisest taotlusest andis nõukogu rakendusotsusega (EL) 2021/678, ⁽³⁾ millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1350, Leedule täiendavat finantsabi summas 354 950 000 eurot, suurendades maksimaalset laenusummat 957 260 000 euronit, mille maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat ja mis on kättesaadav 18 kuu jooksul, et täiendada Leedu riiklikke jõupingutusi leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.
- (4) Leedu pidi täiendavat laenu kasutama selleks, et rahastada lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, nagu on osutatud rakendusotsusega (EL) 2021/678 muudetud rakendusotsuse (EL) 2020/1350 artiklis 3.
- (5) Oluline osa Leedu tööjõust on COVID-19 puhangu tõttu halvatud. See on kaasa toonud Leedu avaliku sektori kulutuste korduva järsu ja olulise suurenemise seoses meetmetega, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1350 artikli 3 punktides a ja b.

⁽¹⁾ ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

⁽²⁾ Nõukogu 25. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1350, millega antakse Leedu Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras (ELT L 314, 29.9.2020, lk 35).

⁽³⁾ Nõukogu 23. aprilli 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/678, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1350, millega antakse Leedu Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras (ELT L 144, 27.4.2021, lk 12).

- (6) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Leedu on võtnud 2020., 2021. ja 2022. aastal, et ohjeldada kõnealust puhangut ning leevendada selle sotsiaal-majanduslikke ja terviseiga seotud tagajärgi, on avaldanud ja avaldavad endiselt ränka mõju riigi rahandusele. Leedu valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg olid 2020. aastal vastavalt 7,3 % ja 46,6 % sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning need vähenesid 2021. aasta lõpuks vastavalt 1,0 % ja 44,3 %ni. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on Leedu valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2022. aasta lõpuks eeldatavasti vastavalt 4,6 % ja 42,7 % SKPst. Komisjoni 2022. aasta suvise vaheprognoosi kohaselt suureneb Leedu SKP 2022. aastal 1,9 %.
- (7) 8. augustil 2022 taotles Leedu liidult lisafinantsabi summas 141 800 000 eurot, et täiendada jätkuvalt 2020., 2021. ja 2022. aastal võetud riiklikke meetmeid, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ja selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele. Elkõige pikendas või muutis Leedu veelgi lühendatud tööaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, mis on esitatud põhjendustes 8 ja 9.
- (8) 21. juuni 2016. aasta tööseaduses nr XII-2470 (mida on muudetud 17. märtsi 2020. aasta seadusega nr XIII-2822, 7. aprilli 2020. aasta seadusega nr XIII-2846, 4. juuni 2020. aasta seadusega nr XIII-3005 ja 23. detsembri 2020. aasta seadusega nr XIV-131), millele on viidatud rakendusotsuse (EL) 2020/1350 artikli 3 punktis a, ning mida on hiljem muudetud 27. mai 2021. aasta seadusega nr XIV-351 ja 20. jaanuari 2022. aasta seadusega nr XIV-911, kehtestas Leedu kava tööandjatele toetuste maksmiseks, et katta iga tööd katkestama sunnitud töötaja hinnanguline palk karantiini- ja erakorralise seisukorra perioodil. Enne 1. jaanuari 2021 võis tööandja valida, kas katta toetuse abil 70 % palgast kuni 1,5kordse miinimumpalgani või 90 % palgast (60aastaste ja vanemate töötajate puhul 100 % palgast) kuni miinimumpalgani. Alates 1. jaanuarist 2021 võib tööandja saada toetusi, et katta 100 % palgast kuni 1,5kordse miinimumpalgani. Kavas osalenud tööandjad peavad säilitama vähemalt 50 % töötajate töökohad vähemalt kolme kuu jooksul pärast palgatoetuse perioodi lõppemist.
- (9) Vastavalt 21. juuni 2016. aasta tööseadusele nr XII-2470 (mida on muudetud 4. juuni 2020. aasta seadusega nr XIII-3005) ning millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1350 artikli 3 punktis b, ning mida on hiljem muudetud 27. mai 2021. aasta seadusega nr XIV-351, maksti enne 1. juulit 2021 toetusi ka töökatkestuselt naasvatele töötajatele kuni kuus kuud pärast nende tööle naasmist. Esimese ja teise kuu jooksul pärast tööle naasmist makstava toetuse summa võib olla kuni 100 %, kolmandal ja neljandal kuul kuni 50 % ning viiendal ja kuuendal kuul kuni 30 % töötaja palgast; seejuures kohaldatakse ülempiiri, milleks on tööandja majandustegevusest olenevalt kas miinimumpalk või kahekordne miinimumpalk. Alates 1. juulist 2021 maksti toetust töökatkestuselt naasvatele töötajatele kuni kaks kuud pärast nende tööle naasmist. Esimesel kuul on toetus 100 % töötaja palgast, kuid mitte rohkem kui 0,9kordne miinimumpalk, ja teisel kuul 100 % töötaja palgast, kuid mitte rohkem kui 0,6kordne miinimumpalk. Neid toetusi võib pidada määruses (EL) 2020/672 osutatud lühendatud tööaja kavadega samalaadseteks meetmeteks, kuna nende eesmärk on pakkuda palgatöötajatele sissetulekutoetust ja aidata säilitada olemasolevaid töösuhteid.
- (10) Leedu vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Leedu on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 1 264 915 309 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mida on võetud COVID-19 puhangu sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks. Tegu on järsu ja olulise suurenemisega, sest see on ühtlasi seotud selliste olemasolevate riiklike meetmete pikendamise või muutmisega, mis on otseselt seotud lühendatud tööaja kava ja samalaadsete meetmetega, millega on hõlmatud oluline osa Leedu ettevõtjatest ja töajast. Leedu kavatses suurenenud kulutusi rahastada 144 350 000 euro ulatuses liidu eelarve vahenditest ja 21 505 309 euro ulatuses oma vahenditest.
- (11) Komisjon on vastavalt määruse (EL) 2020/672 artiklile 6 konsulteerinud Leeduga ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses lühendatud tööaja kavade ja samalaadsete meetmetega, millele 8. augusti 2022. aasta taotluses osutati.

- (12) Seetõttu tuleks anda finantsabi, et aidata Leedul toime tulla COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega. Komisjon peaks tegema otsused osamaksete tagasimaksetähtaegade, suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse kohta tihedas koostöös riiklike ametiasutustega.
- (13) Kuna rakendusotsuses (EL) 2020/1350 osutatud abi kättesaadavuse periood on lõppenud, on täiendava finantsabi jaoks vaja uut abi kättesaadavuse perioodi. Rakendusotsusega (EL) 2020/1350 ette nähtud 18-kuulist finantsabi kättesaadavuse perioodi tuleks pikendada 21 kuu võrra ning sellest tulenevalt peaks abi kättesaadavuse koguperiood olema 39 kuud alates rakendusotsuse (EL) 2020/1350 jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.
- (14) Leedu ja komisjon peaksid võtma käesolevat otsust arvesse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 osutatud laenulepingus.
- (15) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamise, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teatada komisjonile võimalikest riigiabi juhtudest.
- (16) Leedu peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Leedu neid kulutusi teinud.
- (17) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on võetud arvesse Leedu olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning määruse (EL) 2020/672 kohaseid finantsabi taotlusi, mille teised liikmesriigid on juba esitanud või kavatsevad esitada, kohaldades sealjuures võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2020/1350 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liit annab Leedule laenu kuni 1 099 060 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.

2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 39 kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel. Kõik edasised osamaksed tehakse vastavalt kõnealuse laenulepingu tingimustele, või kui see on asjakohane, siis laenulepingu *addendum*'i või sellise muudetud laenulepingu jõustumisel, mille on sõlminud Leedu ja komisjon ja millega asendatakse algne laenuleping.“

2) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Leedu võib rahastada järgmisi meetmeid:

a) palgatoetused töökatkestuse ajal, nagu on ette nähtud 21. juuni 2016. aasta tööseaduse nr XII-2470 (sellisel kujul, nagu seda on viimati muudetud 20. jaanuari 2022. aasta seadusega nr XIV-911) artiklis 41;

- b) palgatoetused töökatkestuse järel, nagu on ette nähtud 21. juuni 2016. aasta tööseaduse nr XII-2470 (sellisel kujul, nagu seda on viimati muudetud 27. mai 2021. aasta seadusega nr XIV-351) artiklis 41;
- c) hüvitised füüsilisest isikust ettevõtjatele, nagu on ette nähtud 21. juuni 2016. aasta tööseaduse XII-2470 (sellisel kujul, nagu seda on muudetud 2020. aastal) artiklis 5-1;
- d) hüvitised põllumajandusega tegelevatele füüsilisest isikust ettevõtjatele, nagu on ette nähtud 21. juuni 2016. aasta tööseaduse XII-2470 (sellisel kujul, nagu seda on muudetud 2020. aastal) artiklis 5-2.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Leedu Vabariigile.

Käesolev otsus jõustub selle adressaadile teatavakstegemise päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Luxembourg, 25. oktoober 2022

Nõukogu nimel
eesistuja
J. SÍKELA
